

Дослідження поняття «бізнес» в управлінському аспекті

Олександр Сумець

*професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
ORCID: 0000-0002-7116-3857*

Наталля Лукашевич

*магістрант,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

Для розвитку і вдосконалення ключових засад управління бізнесом важливим є розуміння самої категорії «бізнес». Варто вказати, що на цей момент часу існує певна невизначеність у тлумаченні зазначеного поняття. І це обумовлено перш за все відсутністю визначення терміна «бізнес» на законодавчому рівні, тобто дефініція «бізнес» у нормативних джерелах (законах, підзаконних актах і т. ін.) не використовується.

У вітчизняному законодавстві присутні тлумачення близьких за змістом до терміну «бізнес» таких понять як «господарська діяльність» та «підприємництво». Значною мірою така ситуація зумовлена тим фактом, що «бізнес» є запозиченим поняттям, яке було залучено до вітчизняного наукового вжитку з англійських літературних джерел. У перекладі з англійської мови «бізнес» означає «справу, діяльність, заняття».

Огляд англійських публікацій (наукових статей, монографій, підручників), які тим чи іншим чином висвітлюють проблематику бізнесу, надає можливість стверджувати, що поняття «бізнес» дослідниками трактується в основному з економічної точки зору, набуваючи ознак складової наукової категоріального апарату.

Таким чином, дослідивши спектр існуючих на цей момент часу точок зору щодо визначення сутності поняття «бізнес», можна дійти до висновку, що на цей момент часу в економічній науці не склалось єдиного розуміння досліджуваної дефініції-одна частина дослідників тлумачать бізнес з точки зору комерційної діяльності, інша частина-ототожнює бізнес з підприємницькою діяльністю. Проте поширеною у вітчизняній думці є ідея про те, що бізнесу властиві більш традиційні підходи, тоді як підприємницька діяльність має інноваційне спрямування.

З огляду на вищевказане варто все ж дотримуватися тієї точки зору, що бізнес – це підприємницька діяльність суб'єктів господарювання, яка спрямована на одержання прибутку шляхом створення і реалізації певної продукції чи послуг, а також система їхніх ділових відносин зі стейкхолдерами зовнішнього середовища. Отже, бізнес є дещо ширшим поняттям, ніж підприємницька діяльність, адже включає систему ділових комунікацій із суб'єктами зовнішнього середовища (постачальниками, споживачами, державою тощо) [1; 2].

У бізнесі дуже чітко визначені об'єкт і суб'єкт. Об'єктом бізнесу виступає підприємницька діяльність, а у якості суб'єкта-бізнесмен.

Бізнесмен-це той, хто «робить гроші», власник капіталу, який знаходиться в обороті, що приносить дохід. Ним може бути ділова людина, у підпорядкуванні якої нікого немає, або великий власник, який не обіймає ніякої постійної посади в організації, зате є власником її акцій і може бути членом її правління.

У бізнесі найголовніше-це кінцевий вигравш, тобто завжди позитивний результат: отримання прибутку, достатній рівень рентабельності. Вміння робити із «малих» грошей «великі» гроші через продуктивну діяльність в широкому розумінні і є бізнес.

Бізнес передбачає залучення власних засобів або опосередковану участь в такій діяльності через вкладення в діло власного капіталу. В бізнесі не обов'язковим є безпосереднє керівництво, а можлива тільки форма участі (наприклад, через деякі засоби, гроші тощо). Ось чому служба в державних установах, робота по найму в компанії не є бізнесом. Проте володіння акціями компанії або робота на власному підприємстві-це і є бізнес.

Сучасний бізнес характеризується ще й розширенням виробництва, сфер впливу та урізноманітненістю своєї діяльності, а не зацикленням на одному якомусь її виді, оскільки сьогодні один вид діяльності може бути надто прибутковою справою, а завтра цей же вид діяльності може принести великі втрати.

Особливості й масштаби бізнесу залежать від типу суб'єктів господарської діяльності. Тому бізнес поділяється на малий, середній і великий (крупний). У багатьох країнах світу малий бізнес є своєрідним фундаментом їхніх економік.

Малий бізнес у зрілій ринковій економіці відіграє велику роль. За кількістю – це понад 95 % усіх фірм, а за значенням-це найбільша наближеність до щоденних потреб споживачів і в той же час полігон технічного прогресу та інших нововведень. Для переважної більшості населення бізнес-це повсякденна робота. Вміло управляти у малому бізнесі-значить вижити у конкурентному середовищі, вистояти перед викликами ринкових перетворень, збільшити свій капітал. Як цього досягти-це питання ефективного менеджменту, у складі якого стратегія посідає далеко не останнє місце.

Знаннями бізнесу оволодівають на Заході та в країнах далекого зарубіжжя (США, Англія, Канада й ін.) у спеціальних школах бізнесу. У США вони є найбільш розповсюдженими і є частиною так званої «інфраструктури управління». Нині у США офіційно зареєстрованих та тих, що мають відповідний сертифікат Американської асамблеї університетських шкіл бізнесу і відповідних бізнес-програм у галузі бізнесу та управління налічується понад 1300, у тому числі 600-це школи бізнесу, що самостійно діють у рамках багатопрофільних академічних університетів. Вони надають широкі можливості отримувати своїм громадянам регулярну освіту в галузі бізнесу й менеджменту. Крім того, у США діє понад 10 тис. консалтингових фірм, не враховуючи десятків тисяч незалежних консультантів, які надають послуги з різних аспектів цієї діяльності; понад 70 періодичних наукових і популярних видань, більше десяти видавництв спеціалізуються на фаховій літературі з управління й бізнесу [2].

Ключові слова: Бізнес; підприємницька діяльність; суб'єкт господарювання; бізнесмен; малий бізнес; управління.

Список використаних джерел

1. Сумець О. Стратегії управління бізнесом. *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. 2018. Vol. 4. No. 1. URL : www.ares-journal.com.
2. Сумець О. Стратегії управління бізнесом : навч. посібник. Харків : ТОВ «Планета-Прінт», 2018. 120 с.